

Kiinnostaako sukututkimus ?

Sukututkimusta voi nykyään tehdä kotona tietokoneen ääressä, mutta mistä ja miten pitäisi aloittaa?

Seuraavan luettelon olen koonnut ET – lehdestä (ET 13 / 23)

Mitä tietoja on jo olemassa?

Sukulaisilta kannattaa tiedustella onko joku heistä jo tutkinut suvun jotakin haaraa tai löytyykö heiltä dokumentteja, jotka kertovat suvun vaiheista. Tällaisia dokumentteja ovat esimerkiksi virkatodistukset, valokuvat, kirjeet, perukirjat, sukupuut ja perheraamatut, joihin on tallennettu tietoa suvun jäsenistä. Ylösten sukukirjat kannattaa hankkia, jos ne eivät vielä löydy kirjahyllystä.

Olemassa olevia sukututkimuksia voi jäljittää muutenkin. Leif Metherin Sukuhakemisto (1992) sisältää tiedot Suomen kaikista painetuista sukujulkaisuista vuoteen 1991 asti. Sitä tuoreempia sukujulkaisuja löytää esimerkiksi Suomen sukututkimusseuran tietokannasta tai Finna-hakupalvelusta.

Sukutietoa löytää myös verkosta ja facebook-ryhmistä, joten kannattaa tehdä nettihakuja omalla sukunimellä ja hakutunnisteella sukututkimus.

Miten pääsee alkuun?

Sukututkimuksen peruskurssilla käydään läpi sukututkimuksen tärkeimmät lähteet ja niiden hyödyntäminen. Peruskursseja järjestävät sukututkimukseen keskittyneiden seurojen ja yhdistysten lisäksi kansalais- ja työväenopistot sekä kesäyliopistot. Sukututkimuksesta on kirjoitettu myös paljon oppaita, joita lukemalla pääsee aiheesta jyvälle.

Suku Forum on Suomen suurin sukututkimusaiheinen keskustelupalsta. Keskustelupalstaa voi selata kuka tahansa, mutta keskusteluihin osallistuminen ja omien kysymysten esittäminen vaatii rekisteröitymisen.

Jos haluat, että Ylösten sukuseura järjestää tällaisen kurssin, niin olethan hallituksen jäseniin yhteydessä.

Mitkä ovat tärkeimmät tiedonlähteet?

Kirkonkirjat ovat sukututkimuksen tärkein lähde. Kirkonkirjoilla tarkoitetaan evankelisluterilaisten seurakuntien rippikirjoja ja lastenkirjoja sekä luetteloita syntyneistä, vihityistä ja kuolleista.

Yli sata vuotta vanhat kirkonkirjat löytyvät digitoituna eli niitä pääsee tutkimaan omalta tietokoneeltaan. Kirkonkirjat ulottuvat yleensä 1700-luvulle, osin jopa 1600-luvulle asti. Alle sata vuotta sitten syntyneiden tiedot eivät ole vielä tietoturvasyistä johtuen digitaalisessa muodossa.

Haku etenee tyypillisesti niin, että jos syntymäaika on tiedossa, oikea henkilö haetaan syntyneiden luettelosta, josta löytyvät myös tiedot vanhemmista ja asuinpaikasta. Asuinpaikan selvittyä voi sitten edetä rippikirjoihin, joista selviää lisää kyseisen henkilön elämästä ja vaiheista. Huomaa, että kirkonkirjat ja nimet niissä on ruotsinkielisiä (Juho on Johan, Pekka voi olla Petter).

Mistä digitoidut kirkonkirjat löytyvät?

Yli sata vuotta vanhoja kirkonkirjoja pääsee tutkimaan Suomen sukuhistoriallisen yhdistyksen HisKi-tietokannassa ja Kansallisarkiston Astia-palvelussa. Kummankin palvelun yhteydessä on hyvät opasteet asiakirjojen tutkimiseen ja hakemiseen.

Kansallisarkiston Karjala-tietokantaan on syötetty luovutetun Karjalan seurakuntien kastettujen, vihittyjen, haudattujen ja muuttaneiden luettelot siihen asti, kunnes siirtoseurakunnat vuonna 1949 lakkautettiin.

1920-luvun alkua tuoreemmat tiedot pitää selvittää joko suvun dokumenteista tai tilata maksullinen virkatodistus tai sukuselvitys. Virkatodistuksen ja sukuselvityksen voi tilata evankelisluterilaisesta seurakunnasta, ortodoksisen kirkon keskusrekisteristä tai Digi- ja väestötietovirastosta.

Evankelis-luterilaisen seurakunnan perusmaksu sukututkimusta varten laaditusta todistuksesta on 55 euroa. Mikäli todistusten laatiminen kestää yli 30 minuuttia, seurakunta perii lisämaksua 25 euroa jokaiselta alkavalta puolelta tunnilta.

Millaista tietoa kannattaa kysyä sukulaisilta?

Sukulaisten ja etenkin iäkkäiden sukulaisten kertomuksista saa paljon sellaista tietoa ihmisistä ja heidän elämänvaiheistaan, jota virallisiin asiakirjoihin ei ole tallentunut. Sukulaiskäynnille kannattaa ottaa mukaan myös valokuvia. Vanhemmat sukulaiset saattavat tunnistaa, keitä kuvissa on, ja muistaa kuvien avustuksella paljon muutakin.

Suullisten kertomusten todenperäisyyttä pitää aina punnita, sillä tarinoihin tarttuu matkan varrella kuultua, luultua ja kertojan lisää. Suvuissa voi olla myös vaiettuja asioita, jotka eivät paljastu sukulaisia kuulemalla.

Mistä muualta saa tietoa ja virikkeitä?

Historiankirjoitus on sukututkijan tärkeä apuväline. Erityisen antoisia sukututkijalle ovat pitäjien ja kylien historiikit, joista voi löytää hyvällä onnella jopa mainintoja seudulla asuneista esivanhemmistaan. Pitäjänhistoriikit saattavat sisältää esimerkiksi talonhaltijaluetteloita, joista on sukututkijalle hyötyä.

Suvun vaiheita voivat valottaa myös erilaisia yhteiskuntaluokkia ja ammatteja käsittelevät historiateokset.

Onko joitain sukuja helpompi tutkia kuin toisia?

Maata omistaneita sukuja on helpompi tutkia kuin maattomia. Ensinnäkin nämä suvut ovat pysyneet pitempään paikallaan ja niiden vaiheet on kirjattu tarkemmin muistiin. Myös säätyläissuvuista ja aatelisista löytyy monipuolisesti tietoa.

Tilattoman väestön ja köyhälistön seuraaminen on paljon vaikeampaa. He ovat olleet liikkuvaisia ja heistä on tallentunut kirkonkirjoihin vain perustiedot, elleivät he sitten ole syyllistyneet johonkin rikokseen ja jääneet sitä kautta historian lehdille.

Suvun mahdollista rikoshistoriaa voi tutkia Kansallisarkiston Tuomiokirjahaussa, jossa voi tehdä hakuja vaikkapa henkilön, paikannimen tai rikoksen mukaan. Myös Kansalliskirjaston digitoidut sanomalehdet ovat hyviä polkuja lain nurjalle puolelle, sillä niissä on kerrottu tuoreeltaan rötöksistä ja niiden tekijöistä.

Miten jäljitän siirtolaisiksi lähteneitä?

Siirtolaisuusinstituutti ylläpitää Siirtolaisrekisteriä, johon on tallennettu satojen tuhansien ulkomaille muuttaneiden suomalaisten tietoja. Lisäksi Sukututkimusseuran sivuilta löytyy linkkejä kansainvälisiin palveluihin ja eri maiden tietokantoihin, joista sukulaisiaan voi jäljittää.

Mitkä ovat aloittelevan sukututkijan sudenkuoppia?

Alkuun dokumenteista voi olla vaikea löytää oikeita henkilöitä. Kirkonkirjat eri paikkakunnilla eivät ole tasalaatuisia, vaan niiden logiikassa, täsmällisyydessä ja selkeydessä on suuriakin eroja.

Aloittelija huomaa myös, että nimet eivät ole olleet aina niin pysyviä ja täsmällisiä kuin nykyään, vaan henkilön nimi saattoi elämän varrella muuntua ja lyhentyä. Sekin vaatii totuttelua, että sukunimien sijaan dokumenteista löytyy Juhonpoikia ja Matintyttäriä.

Myös vanhojen käsialojen tulkitseminen ja ruotsin kieli tuottavat haasteita. Pakkoruotsin kritisoijien onkin hyvä muistaa, että ruotsia tarvitsee viimeistään siinä vaiheessa, kun sukututkimus alkaa kiinnostaa.

Voiko sukututkimusta ostaa palveluna?

Osa kokeneista sukututkijoista myy osaamistaan myös palveluna. Sukututkimusseura pitää kotisivuillaan luetteloja tällaisista ammattisukututkijoista. Pistokyselyn perusteella sukututkijan hinta laajalle kirkonkirjoihin perustuvalla sukuselvityksellä on 1 300 euroa ja tuntiveloitus pienemmistä toimeksiannoista 35 euroa tunnilta.

Vilho Ylönen

Digihakemisto: <https://digihakemisto.net/> kirkonkirjat, henkikirjat, ym.

HisKi tietokanta <https://www.genealogia.fi/hiski/>

Siirtolaisuusinstituutti <https://siirtolaisuusinstituutti.fi/> kun sukulainen on lähtenyt ulkomaille

Useimmat tälle nimelle YLONEN löydetyt paikat: (geneanet.org)

- Hankasalmi, Kuopio, Suomi
(2 022 henkilöä)
- Pieksämäen maalaiskunta, Mikkeli, Suomi
(1 188 henkilöä)
- Pieksämäen seurakunta, Suomi
(1 047 henkilöä)
- Suonenjoki, Kuopio, Suomi
(900 henkilöä)
- Pieksamaki, Mikkeli, Suomi
(595 henkilöä)
- Pieksamaki,mikkeli, Suomi
(594 henkilöä)
- Kangasniemi, Mikkeli, Suomi
(474 henkilöä)
- Hankasalmen seurakunta, Suomi
(301 henkilöä)
- Juva, Mikkeli, Suomi
(265 henkilöä)
- Haukivuori, Mikkeli, Suomi
(200 henkilöä)
- Rautalampi, Kuopio, Suomi
(185 henkilöä)
- Rautalammin seurakunta, Suomi
(130 henkilöä)